

13/13
Odluka o Zakonu o standardizaciji BiH
SG BiH 29/2000

Učis. fak

SLUŽBENI LIST

REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ

РЕПУБЛИКЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Godina II - Broj 13

Ponedjeljnik, 7. juni/lipanj 1993.
SARAJEVO

Za svaki broj posebno se
utvrđuje cijena
Žiro-račun 10100-603-1396

260

Član 2.

Na osnovu Amandmana LI tačka 5. stav 3. na Ustav Republike Bosne i Hercegovine, Predsjedništvo Republike Bosne i Hercegovine, na prijedlog Vlade Republike Bosne i Hercegovine, donosi

UREDBU SA ZAKONSKOM SNAGOM O STANDARDIZACIJI

I - OPŠTE ODREDBE

Član 1.

Ovom uredbom uređuje se jedinstveni sistem standardizacije proizvoda, robe i usluga u Republici Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: Republika), koji obuhvata donošenje i primjenjivanje standarda i propisa predviđenih ovom uredbom, mjera za obezbjeđenje tehničke i konstrukcione sigurnosti i kvaliteta proizvoda, robe i usluga i nadzor nad njihovim provođenjem.

Standardi i propisi predviđeni ovom uredbom donose se i primjenjuju zbog stvaranja jedinstvene tehničko-tehnološke osnove za:

- 1) tipizaciju i unifikaciju proizvoda, robe, odnosno usluga i racionalno korišćenje prirodnih dobara i energije;
- 2) otklanjanje prepreka u prometu robe i usluga i inostranstvom;
- 3) obezbjeđivanje zaštite života i zdravlja ljudi, životne sredine i drugih prirodnih i radom stvorenih vrijednosti;
- 4) jačanje odbrambene sposobnosti i bezbjednosti zemlje;
- 5) razvoj i unapređenje proizvodnje i prometa robe, izvođenja radova, odnosno obavljanja usluga, utvrđivanje i obezbjeđivanje kvaliteta i tehničku i konstrukcionu sigurnost objekata, postrojenja, uređaja, opreme i drugih sredstava rada;
- 6) zaštitu i obavještenost potrošača u pogledu kvaliteta proizvoda i robe odnosno usluga;
- 7) obradu i brzo, tačno i lako razumljivo saopštavanje i prenošenje informacija;
- 8) uključivanje u međunarodnu saradnju, naročito tehničko-tehnološku podjelu rada.

Kao osnova za izradu bosanskohercegovačkih standarda i propisa predviđenih ovom uredbom koristeće se, u cjelini ili djelimično, međunarodni standardi, u skladu s odredbama međunarodnih ugovora koje obavezuju Republiku.

Standardi i propisi utvrđeni ovom uredbom ne mogu se donositi ili primjenjivati u cilju stvaranja prepreka u prometu robe i usluga s inostranstvom.

Proizvodima, odnosno robom, u skladu s ovom uredbom, smatraju se: sirovine, poluproizvodi, dijelovi, sklopovi i gotovi industrijski i zanatski proizvodi, poljoprivredni i prehrambeni proizvodi, bezalkoholna i alkoholna pića, aditivi, sjeme i sadni materijal poljoprivrednog i šumskog bilja, objekti, postrojenja, uređaji, oprema i druga sredstva rada.

Uslugama, u skladu s ovom uredbom, podrazumijevaju se usluge koje u okviru uslužnih djelatnosti obavljaju preduzeća i druga pravna lica, kao i određeni radovi.

Određenim radovima, u skladu sa stavom 2. ovog člana, podrazumijevaju se radni postupci pri montaži, tehničkoj zaštiti, održavanju, popravkama, prepravkama i tehničkoj kontroli, radni postupci u građevinarstvu, rudarstvu, poljoprivredi, saobraćaju, vezama i telekomunikacijama, kao i radovi koji se izvode radi zaštite okoline i racionalnog korištenja prirodnih dobara i energije.

Član 3.

Pod standardom, u skladu s ovom uredbom, podrazumijeva se dokument koji je utvrdilo Ministarstvo energetike, rudarstva i industrije, koji sadrži sve ili samo neke od sljedećih elemenata: tehničko-tehnološke i druge s njima povezane zahtjeve, uslove i pravila kojima se definišu proizvodi, roba i usluge; radne postupke i procese u proizvodnji proizvoda, izvođenju radova, odnosno obavljanju usluga; postupke, način i metode ispitivanja proizvoda, odnosno karakteristika i kvaliteta robe i usluga; jednoobrazne termine, definicije, simbole, oznake, znakove, kodove, šifre, veličine i jedinice.

Član 4.

Radi obezbjeđivanja tehničke i konstrukcione sigurnosti objekata, postrojenja, uređaja, opreme i drugih sredstava rada propisuju se, u skladu s odredbama ove uredbe, tehnički normativi u oblasti industrije, energetike, rudarstva, građevinarstva, poljoprivrede, saobraćaja, veza i telekomunikacija.

Pod tehničkim normativima, u skladu s ovom uredbom, podrazumijevaju se tehnički parametri koji obuhvataju tehničko-tehnološke uslove, zahtjeve i pravila od čijeg primjenjivanja zavisi tehnička i konstrukciona sigurnost objekata, postrojenja, uređaja, opreme i drugih sredstava rada, kao i sigurnost pri izvođenju radova.

Član 5.

Postrojenja, uređaji, oprema i druga sredstva za rad u objektima i prostorima ugroženim eksplozivnim i zapaljivim smjesama gasova, pare i prašine, štetnim zračenjima ili drugim sličnim opasnostima, kao i materijal, dijelovi i sklopovi za njihovu izradu, podliježu, u skladu s odredbama ove uredbe i

propisima donesenim na osnovu ove uredbe, tehničkom nadzoru u proizvodnji, prometu i upotrebi.

Član 6.

Radi postizanja potrebnog nivoa kvaliteta proizvoda, robe i usluga propisuju se, u skladu s odredbama ove uredbe, norme kvaliteta, tehnički uslovi i zahtjevi za postizanje, provjeravanje i očuvanje kvaliteta, postupci za obezbjeđenje kvaliteta proizvoda, robe i usluga i postupci i način atestiranja proizvoda.

Pod normama kvaliteta, u skladu s ovom uredbom, podrazumijevaju se karakteristike kvaliteta proizvoda, robe i usluga koje su definisane propisanim svojstvima, sastojcima, vrijednostima i postupcima.

Član 7.

Pod atestiranjem, u skladu s ovom uredbom, podrazumijeva se atestiranje proizvoda, ocjenjivanje i priznavanje sistema kvaliteta proizvođača, odnosno isporučioča, ocjenjivanje sposobnosti laboratorija za obavljanje ispitivanja i osposobljavanje kadrova za ocjenjivanje i provjeravanje sistema kvaliteta proizvođača, odnosno isporučioča.

Pod deklaracijom o saobraznosti proizvoda, u skladu s ovom uredbom, podrazumijeva se izjava proizvođača, na vlastitu odgovornost, da su proizvodi koji nisu obuhvaćeni sistemom atestiranja saobrazni određenim bosanskohercegovačkim standardima, tehničkim specifikacijama i propisima donesenim na osnovu ove uredbe.

Član 8.

Radi pouzdanosti rezultata ispitivanja, dokazivanja kvaliteta proizvoda i priznavanja rezultata ispitivanja u prometu robe i usluga s inostranstvom propisuju se, u skladu s odredbama ove uredbe, uslovi koje u pogledu tehničke opremljenosti, stručnih kadrova i drugih uslova moraju ispunjavati preduzeća i druga pravna lica, odnosno druge stručne institucije koje obavljaju odgovarajuću djelatnost.

Član 9.

Proizvodi za koje je to određeno propisom donesenim na osnovu ove uredbe moraju biti snabdjeveni propisanim ispravama, tehničkim uputstvom ili uputstvom za upotrebu proizvoda, propisanim oznakama, podacima i deklaracijom i moraju biti na propisan način upakovani.

Isprave iz stava 1. ovog člana i tehničko uputstvo, odnosno uputstvo za upotrebu proizvoda moraju biti ispisani na jezicima i pismima naroda Republike, a oznake i podaci na proizvodu, odnosno na deklaraciji na originalnom pakovanju - na jednom od jezika i pismima naroda Republike.

Član 10.

Za tehnički složene industrijske proizvode trajnije upotrebe, koja je uslovljena tehničkim svojstvima i načinom korištenja i održavanja proizvoda (u nastavku teksta: tehnički složeni proizvodi), moraju biti obezbjeđeni servisi za održavanje i popravke, rezervni dijelovi za potrebe servisa i tržišta, pribor i drugi proizvodi bez kojih se proizvod ne može koristiti prema svojoj namjeni.

Član 11.

Za specifične potrebe oružanih snaga Republike donose se standardi i drugi propisi iz oblasti standardizacije u oružanim snagama.

Standardi i propisi doneseni na osnovu ove uredbe za proizvode, robu i usluge od posebnog interesa za oružane snage moraju biti u skladu s potrebama oružanih snaga.

Za specifične potrebe Ministarstva unutrašnjih poslova za objekte, opremu i sredstva za rad Ministarstva unutrašnjih poslova, donosi se, u skladu s odredbama ove uredbe, posebni standardi i propisi iz oblasti standardizacije u Ministarstvu unutrašnjih poslova.

Standardi i propisi iz st. 2. i 3. ovog člana treba da budu usaglašeni sa bosanskohercegovačkim standardima i propisima donesenim na osnovu ove uredbe.

Član 12.

Preduzeća i druga pravna lica mogu, u skladu s ovom uredbom i opštim aktom, donositi i primjenjivati interne i granske standarde.

Pod internim standardima podrazumijevaju se standardi koje donosi određeno preduzeće i drugo pravno lice za svoje potrebe.

Pod granskim standardima podrazumijevaju se standardi koje donose preduzeća i druga pravna lica na osnovu zakona radi obezbjeđivanja i ostvarivanja nesmetanog funkcionisanja određenih djelatnosti kao tehnološki jedinstvenih sistema od interesa za cijelu zemlju, kao i standardi koje donose preduzeća i druga pravna lica udruženi u druge oblike povezivanja i saradnje organizovane na nivou zemlje.

Granski standardi moraju biti u skladu sa zakonom i bosanskohercegovačkim standardima.

Član 13.

Standardi i propisi utvrđeni ovom uredbom donose se, mijenjaju, dopunjavaju ili zamjenjuju novim standardima, odnosno propisima u skladu sa programima standardizacije.

Bosanskohercegovački standardi i propisi predviđeni ovom uredbom osim propisa iz člana 11. st. 1. i 2. ove uredbe, donose se na osnovu i u okviru godišnjih i višegodišnjih programa standardizacije koje utvrđuje Ministarstvo energetike, rudarstva i industrije - Zavod za standardizaciju, mjeriteljstvo i patente Republike Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Zavod).

U pripremanju godišnjih i višegodišnjih programa standardizacije iz stava 2. ovog člana, Zavod saraduje sa zainteresovanim preduzećima i drugim pravnim licima, privrednim komorama, organima uprave i stručnim organizacijama.

Član 14.

Standardi i propisi utvrđeni ovom uredbom treba da se zasnivaju na provjerenim dostignućima i rezultatima nauke i tehnologije, na praktičnom iskustvu u njihovoj primjeni i na ocjeni mogućih efekata njihove primjene u datim uslovima, a naročito s obzirom na bezbjednost pri upotrebi proizvoda, zaštitu okoline, racionalno korištenje prirodnih dobara i energije, odbranu i bezbjednost zemlje.

Zavisno od promjena koje nastaju u nauci i tehnologiji vrše se odgovarajuće izmjene i dopune, odnosno donose se novi standardi i propisi, radi njihovog osavremenjivanja i usklađivanja sa tim promjenama.

Član 15.

Odredbe ove uredbe i propisa donesenih na osnovu ove uredbe odnose se i na proizvode iz uvoza i proizvode uzete u zakup iz inostranstva radi korištenja u Republici.

Odredbe ove uredbe i propisa donesenih na osnovu ove uredbe koje se odnose na garantni list, servis, obezbjeđenje rezervnih dijelova i drugih proizvoda i obavezno atestiranje ne primjenjuju se na robu carinskog porijekla, proizvode amaterske samogradnje, upotrebljavane, popravljane i prepravljane proizvode, kao i na proizvode koji se pojedinačno uvoze na zahtjev i za potrebe građana.

Član 16.

Standarde za koje je propisana obavezna primjena i propise donesene na osnovu ove uredbe dužna su da primjenjuju preduzeća i druga pravna lica:

- 1) u proizvodnji i prometu, preradi i doradi proizvoda i obavljanju usluga;
- 2) pri projektovanju, građenju, upotrebi, održavanju, popravkama, prepravkama i prestanku rada, odnosno korištenja objekata, postrojenja, uređaja, opreme i drugih sredstava rada;
- 3) pri pakovanju, označavanju, obilježavanju, deklarisanju, rukovanju, transportu, prenosu, prevozu, skladištenju i čuvanju proizvoda.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, preduzeće i drugo pravno lice može, u obavljanju svoje djelatnosti, odstupiti od

Ponedjeljnik

pojedinih standarda kvaliteta proizvoda.

Preduzeće svoje djelatnosti je uslovljena obavezna primjena standarda u pogledu proizvoda.

Preduzeće proizvoda odgovara primjena standarda i da to određeno.

Ispitivanje 1. ovog člana ovog uređenja.

Provjeravanje ovog člana firme pripremanje.

Ako st. 1. ovog člana ka opreme rezultata ispitivanja organizacija o čemu iz karakteristika njena.

Preduzeće promet na inspekcije vanju proizvoda člana.

Standardi deni međunarodni jenjuju se u donesenih.

Na osnovu ugovora svojine i znatno odnosno drugu izvodenj daču, primjenju tim ugovore hercegovačkim sima doneseni.

Ako za doneseni standardi proizvodnji se do donošenja međunarodni brio ministarstva.

Ministarstvo siti tehničke gijama i načeloškog značaja u oblastima s.

Odredbe pravna lica ocvršioce usluga.

pojedinih uslova i zahtjeva određenih bosanskohercegovačkim standardima čija primjena je obavezna, odnosno od normi kvaliteta, u slučajevima i pod uslovima određenim ovom uredbom.

Član 17.

Preduzeće i drugo pravno lice dužno je da pri obavljanju svoje djelatnosti, u toku procesa rada, obezbjeđuje ispunjavanje uslova i zahtjeva određenih standardima čija je primjena obavezna i propisima donesenim na osnovu ove uredbe u pogledu karakteristika kvaliteta i obavljanja kontrole kvaliteta proizvoda roba i usluga.

Član 18.

Preduzeće i drugo pravno lice dužno je da prije stavljanja proizvoda u promet na domaćem tržištu provjeri da li proizvod odgovara uslovima i zahtjevima određenim standardima čija je primjena obavezna i propisima donesenim na osnovu ove uredbe i da tu provjeru izvrši pod uslovima i na način koji su određeni tim standardima, odnosno propisima.

Ispitivanje proizvoda radi provjeravanja u skladu sa stavom 1. ovog člana vrši proizvođač i druga pravna lica u skladu sa ovom uredbom.

Provjeravanje uvezenih proizvoda u skladu sa stavom 1. ovog člana dužnost je uvoznika, odnosno zastupnika strane firme pri prodaji robe sa konsignacionog skladišta.

Ako se ispitivanje proizvoda radi provjeravanja u smislu stava 1. ovog člana ne može izvršiti u Republici zbog nedostatka opreme za ispitivanje ili drugih uslova za pouzdanost rezultata ispitivanja, ispitivanje proizvoda može izvršiti strana organizacija koja obavlja odgovarajuću djelatnost u inostranstvu, o čemu izdaje izvještaj o ispitivanju, sa podacima o ispitanim karakteristikama, metodama ispitivanja i rezultatima ispitivanja.

Preduzeće i drugo pravno lice koji proizvod stavljaju u promet na domaćem tržištu dužni su da nadležnom organu inspekcije, na njegov zahtjev, stave na uvid izvještaj o ispitivanju proizvoda radi provjeravanja u skladu sa stavom 1. ovog člana.

Član 19.

Standardi i drugi tehnički uslovi, zahtjevi i postupci određeni međunarodnim ugovorom koji obavezuje Republiku primjenjuju se u skladu sa odredbama tog ugovora, odnosno propisa donesenih za njegovo izvršavanje.

Na proizvode koji se proizvode i usluge koje se vrše na osnovu ugovora o pribavljanju i ustupanju prava industrijske svojine i znanja i iskustva (KNOW-HOW) između preduzeća, odnosno drugih pravnih lica i stranih lica ili ugovora o ustupanju izvođenja investicionih radova u Republici stranom izvođaču, primjenjuju se međunarodni i strani standardi određeni tim ugovorom, pod uslovom da nisu u suprotnosti sa bosanskohercegovačkim standardima čija je primjena obavezna i propisima donesenim na osnovu ove uredbe.

Član 20.

Ako za određene proizvode, robu, odnosno usluge nisu doneseni standardi ili propisi predviđeni ovom uredbom, u proizvodnji proizvoda, izvođenju radova i vršenju usluga mogu se do donošenja tih standarda, odnosno propisa primjenjivati međunarodni i strani standardi čiju je primjenu rješenjem odobrio ministar energetike, rudarstva i industrije.

Član 21.

Ministarstvo energetike, rudarstva i industrije može donositi tehničke preporuke koje sadrže podatke o novim tehnologijama i načinu njihove primjene, radi bržeg prenošenja tehnološkog znanja i usmjeravanja na korištenje novih tehnologija u oblastima sa intenzivnim tehnološkim razvojem.

Član 22.

Odredbe ove uredbe koje se odnose na preduzeća i druga pravna lica odnose se i na druge proizvođače, izvođače radova, vršiocje usluga i učesnike u prometu robe i usluga.

II - STANDARDI

1. Bosanskohercegovački standardi

Član 23.

Bosanskohercegovački standardi su standardi koje donosi ministar energetike, rudarstva i industrije čiji su uslovi i način primjene određeni propisima donesenim na osnovu ove uredbe.

Propisom o bosanskohercegovačkom standardu može se odrediti da je primjena bosanskohercegovačkog standarda obavezna u cjelini ili djelimično.

Obavezna primjena bosanskohercegovačkog standarda može se, u skladu sa stavom 2. ovog člana, propisati radi tipizacije i unifikacije dijelova i sklopova tehnički složenih proizvoda, tehničke i konstrukcione sigurnosti, bezbjednosti pri upotrebi proizvoda, zaštite okoline, obezbjeđenja kvaliteta i zadovoljavanja potreba odbrane i bezbjednosti zemlje.

Bosanskohercegovački standard za koji nije propisano obavezno primjenjivanje obavezan je za proizvođača proizvoda i učesnike u prometu robe i obavljanju usluga, ako na način uobičajen u prometu deklariraju da je njihov proizvod proizveden, odnosno usluga izvršena po tom standardu.

Član 24.

Bosanskohercegovačkim standardima utvrđuju se naročito:

- 1) namjena, svojstva, karakteristike i kvalitet proizvoda, robe i usluga;
- 2) zahtjevi u pogledu tipizacije i unifikacije dijelova i sklopova tehnički složenih proizvoda;
- 3) tehničko-tehnološki i drugi sa njima povezani uslovi, zahtjevi i postupci za proizvodnju proizvoda, izvođenje radova i obavljanje usluga;
- 4) radni postupci, procesi i metode, uključujući metode i postupke obezbjeđenja, kontrole i očuvanja kvaliteta proizvoda, robe i usluga;
- 5) jednoobrazni termini, definicije, simboli, znakovi, oznake, kodovi, šifre, boje, veličine i jedinice, koji se koriste u proizvodnji proizvoda, izvođenju radova i vršenju usluga, odnosno u vezi s proizvodnjom proizvoda, izvođenjem radova i obavljanjem usluga, kao i u sistemima za primanje, obradu, prenošenje i saopštavanje informacija.

Bosanskohercegovačkim standardima mogu se utvrđivati i drugi tehnički elementi koji se odnose na rukovanje određenim proizvodima, prenos, prevoz i transport, skladištenje, čuvanje i upotrebu, ambalažu, pakovanje, nanošenje, odnosno postavljanje oznaka, znakova i obilježja, deklarisanje, obradu, doradu i preradu i opremanje proizvoda za prodaju.

Bosanskohercegovački standardi mogu sadržavati napomene i priloge informativnog karaktera, u kojima se daju bliža objašnjenja pojedinih odredbi standarda.

Ako propisima o bosanskohercegovačkim standardima nije drukčije određeno, oni se ne primjenjuju:

- 1) na proizvode za ličnu upotrebu pojedinca koji je naručio njihovu izradu;
- 2) na umjetnička djela, proizvode domaće radinosti, primijenjene umjetnosti i umjetničkih zanata, kao i na proizvode za ličnu upotrebu koji se stavljaju u promet kao unikati;

Član 25.

Prijedlog za donošenje bosanskohercegovačkog standarda mogu podnijeti zainteresovana preduzeća i druga pravna lica, druge organizacije i zajednice, privredne komore, društvene organizacije i organi uprave.

Predlagatelj je dužan da uz prijedlog za donošenje bosanskohercegovačkog standarda dostavi zavodu obrazloženje i podatke na osnovu kojih se može ocijeniti osnovanost prijedloga, a po prihvatanju prijedloga dužan je da dostavi prednacrt odgovarajućeg standarda.

Član 26.

Radi izrade nacrtu i prijedlogu bosanskohercegovačkog standarda, u Zavodu se formiraju komisije za standarde, a radi

koordinacije stručnog rada tih komisija - koordinacione komisije za odgovarajuću oblast standardizacije, odnosno atestiranja.

Komisije iz stava 1. ovog člana stručna su radna tijela Zavoda čije članove imenuje ministar energetike, rudarstva i industrije iz reda stručnjaka koje predlažu stručne profesionalne organizacije, zainteresovana preduzeća i druga pravna lica, ustanove i organi, odnosno iz reda istaknutih stručnjaka iz odgovarajućih oblasti, odnosno grane proizvodnje i uslužnih djelatnosti.

Komisije za standarde utvrđuju nacrt bosanskohercegovačkih standarda, razmatraju mišljenja, primjedbe i prijedloge u vezi s tim nacrtima i utvrđuju prijedloge bosanskohercegovačkih standarda.

Koordinacione komisije staraju se o stručnom usklađivanju planiranja i rada komisije za standarde i usklađivanju rada tih komisija sa radom radnih tijela stručnih međunarodnih organizacija za standardizaciju i daju mišljenje u vezi s usklađivanjem bosanskohercegovačkih standarda s međunarodnim standardima.

Komisije iz stava 1. ovog člana mogu ministru energetike, rudarstva i industrije davati stručna mišljenja i prijedloge radi unapređivanja standardizacije, uključujući i prijedloge tehničkih preporuka predviđenih ovom uredbom.

Komisije iz stava 1. ovog člana sastoje se, od 7 do 15 članova, sa mandatom od četiri godine, uz mogućnost ponovnog izbora i imenovanja.

Sjednice komisija iz stava 1. ovog člana su javne.

Član 27.

Nacrt bosanskohercegovačkog standarda razmatra se na način propisan Uputstvom iz člana 24. ove uredbe koji svim zainteresovanim subjektima omogućava da o njemu daju svoje mišljenje, primjedbe i prijedloge.

Rok za razmatranje nacrta bosanskohercegovačkog standarda i za davanje mišljenja, primjedbi i prijedloga je 30 dana od dana objave informacije o davanju nacrta bosanskohercegovačkog standarda na diskusiju.

Član 28.

Propisi o bosanskohercegovačkim standardima objavljuju se u "Službenom listu RBiH", a bosanskohercegovački standardi u posebnom glasilu Zavoda.

Izmjene, dopune i ispravke bosanskohercegovačkih standarda objavljuju se kao dodatak u glasilu Zavoda.

Cijenu glasila određuje ministar energetike, rudarstva i industrije u saglasnosti sa ministrom finansija.

Zabranjeno je preštampanje bosanskohercegovačkih standarda i propisa koji se objavljuju u posebnom glasilu Zavoda.

Član 29.

Uputstvima ministra energetike, rudarstva i industrije uređuju se: način rada radnih tijela Zavoda; način označavanja bosanskohercegovačkih standarda i njihove usaglašenosti sa međunarodnim standardima; način rada pri izradi nacrta i prijedloga bosanskohercegovačkih standarda i propisa predviđenih ovom uredbom; način rada pri provođenju sistema atestiranja, odnosno tehničkog nadzora; način rada pri programiranju, planiranju i automatskoj obradi podataka u oblasti standardizacije; način rada pri obavljanju drugih poslova i zadataka iz djelokruga Zavoda.

2. Interni i granski standardi

Član 30.

Preduzeća i druga pravna lica mogu donositi interne i granske standarde:

1) za proizvode, radove i usluge za koje nisu doneseni bosanskohercegovački standardi čija je primjena obavezna, odnosno za koju nisu doneseni propisi predviđeni ovom uredbom;

2) za elemente koji nisu utvrđeni bosanskohercegovačkim standardom čija je primjena obavezna.

Internim, odnosno granskim standardom mogu se utvrditi zahtjevi strožiji od zahtjeva koji su utvrđeni bosanskohercegovačkim standardom čija je primjena obavezna ili propisom donesenim na osnovu ove uredbe, da bi se postigao viši nivo kvaliteta proizvoda od propisanog.

Radi tipizacije, internim, odnosno granskim standardom može se utvrditi uži izbor dijelova i sklopova proizvoda utvrđenih bosanskohercegovačkim standardom čija je primjena obavezna, ili propisom donesenim na osnovu ove uredbe.

Proizvodi proizvedeni po internom, odnosno granskom standardu moraju biti označeni oznakom odgovarajućeg standarda i moraju ispunjavati uslove i zahtjeve koji su utvrđeni tim standardom.

Interni i granski standardi ne smiju se donositi i primjenjivati radi stvaranja prepreka u prometu robe i usluga.

Član 31.

Preduzeća i druga pravna lica organizovana radi obezbjeđivanja i ostvarivanja nesmetanog funkcionisanja određenih djelatnosti kao tehnološki jedinstvenih sistema od interesa za cijelu zemlju utvrđuju svoje programe standardizacije i donose i primjenjuju granske standarde, kojima:

1) definišu tipove objekata, postrojenja, uređaja, opreme i drugih sredstava rada koje koriste u obavljanju svoje djelatnosti;

2) uređuju način organizovanja i obavljanja stalne i povremene kontrole, odnosno pregleda svojih kapaciteta i održavanje tih kapaciteta;

3) određuju jednoobrazne radne postupke u obavljanju svoje djelatnosti i utvrđuju obrasce kojima će se služiti u obavljanju tih djelatnosti;

4) određuju tehničke uslove, zahtjeve i postupke pri upotrebi i održavanju objekata, uređaja, postrojenja, opreme i drugih sredstava rada kojima se služe u obavljanju svoje djelatnosti, odnosno koji služe korištenju njihovih usluga, s gledišta svoje djelatnosti, specifičnih zahtjeva za obavljanje te djelatnosti i zahtjeva za zaštitu okoline.

Preduzeća i druga pravna lica iz stava 1. ovog člana koja radi ostvarivanja tehnološkog jedinstva, određuju tipove objekata, postrojenja, uređaja, opreme i drugih sredstava rada mogu utvrđivati podobnost određenih proizvoda za opremanje svojih kapaciteta i o tome - izdavati odgovarajuću potvrdu.

Preduzeća i druga pravna lica iz stava 1. ovog člana ostvaruju saradnju sa međunarodnim stručnim organizacijama za standardizaciju u skladu s ovom uredbom, a sa drugim međunarodnim organizacijama - u skladu sa zakonom.

Član 32.

Radi nesmetanog funkcionisanja jedinstvenog sistema informisanja o standardizaciji u Republici i izvršavanju međunarodnih obaveza Republike u pogledu informisanja u oblasti standardizacije, preduzeća i druga pravna lica iz člana 31. ove uredbe dužna su da Zavodu uredno i pravovremeno dostavljaju podatke o svojim programima standardizacije i o njihovom izvršavanju.

III - PROPISI O TEHNIČKOJ I KONSTRUKCIONJOJ SIGURNOSTI I O KVALITETU PROIZVODA, ROBE I USLUGA

1. Propisi o tehničkim normativima

Član 33.

Propisima o tehničkim normativima određuju se tehnički normativi, uključujući norme kvaliteta materijala, konstrukcije i izrade proizvoda i norme kvaliteta robe i usluga, kao i postupaka obezbjeđenja kvaliteta proizvoda, robe i usluga od kojih zavisi tehnička i konstrukciona sigurnost, i to:

1) za izradu tehničke dokumentacije;

2) za izgradnju objekata, proizvodnju proizvoda i izvođenje radova, odnosno obavljanje usluga;

3) za puštanje u rad, probni rad, redovni pogon, odnosno korištenje, održavanje, popravke, prepravke ili promjenu namjene, prekide i prestanak rada ili korištenja određenih objekata, postrojenja, uređaja, opreme i drugih sredstava rada;

4) za rukovanje, prenos, prevoz, odnosno transport određenih proizvoda, skladištenje i čuvanje proizvoda, kao i za trajno odlaganje i skladištenje potencijalno opasnih materijala.

Propisima iz stava 1. ovog člana može se odrediti:

1) da se određeni objekti, postrojenja, uređaji, oprema i druga sredstva rada mogu izgrađivati, odnosno proizvoditi i koristiti samo na osnovu tehničke dokumentacije za koju je utvrđeno da zadovoljava propisane uslove (odobrena tehnička dokumentacija);

2) da određeni objekti, postrojenja, uređaji, oprema ili druga sredstva rada moraju biti u toku izgradnje, odnosno proizvodnje, prometa i korištenja snabdjeveni određenim ispravama;

3) da tipovi određenih objekata, postrojenja, uređaja, opreme i drugih sredstava rada moraju biti prethodno ispitani i odobreni za upotrebu;

4) sadržaj i način vođenja, dopunjavanja i čuvanja tehničke dokumentacije za objekte, postrojenja, uređaje, opremu i druga sredstva rada koja su u upotrebi;

5) da određeni objekti, postrojenja, uređaji, oprema i druga sredstva rada pri predaji korisniku moraju biti snabdjeveni propisanom tehničkom dokumentacijom, uputstvima i garancijama i da za njih u tehnološkom vijeku njihovog korištenja moraju biti obezbijeđeni rezervni dijelovi, alat, pribor, stručno održavanje i popravke.

2. Propisi o kvalitetu proizvoda, robe i usluga

Član 34.

Propisima o kvalitetu proizvoda, robe i usluga određuju se norme kvaliteta, postupci i metode obezbjeđenja, ispitivanja i kontrole kvaliteta, kao i uslovi i zahtjevi za postizanje i očuvanje propisanog nivoa kvaliteta pojedinih proizvoda, robe i usluga.

Propisima iz stava 1. ovog člana može se odrediti i način deklarisanja, označavanja, odnosno obilježavanja proizvoda, robe i usluga, postupak sa proizvodima čiji je rok upotrebe istekao, kao i uslovi i zahtjevi u pogledu namjene, trajnosti, funkcionalnosti i bezbjednosti pri upotrebi proizvoda.

Propisima iz st. 1. i 2. ovog člana, kojima se uređuje kvalitet sjemena i sadnog materijala poljoprivrednog i šumskog bilja, bliže se uređuju i uslovi koje moraju ispunjavati laboratorije, ispitne stanice i druge stručne institucije koje izdaju certifikate o kvalitetu sjemena i sadnog materijala, a naročito u pogledu opreme, kadrova, organizacije rada, dokumentacije i evidencije.

Propisi o kvalitetu sjemena i sadnog materijala poljoprivrednog i šumskog bilja ne primjenjuju se na sjeme i sadni materijal koji je namijenjen za potrebe naučnoistraživačkih eksperimenata, oplemenjivanje biljaka i banke biljnih gena.

Član 35.

Ako za određene proizvode, robe i usluge nisu doneseni standardi čija je primjena obavezna ili propisi o kvalitetu, propisom o obaveznoj proizvođačkoj specifikaciji mogu se odrediti:

1) proizvodi za koje je donošenje proizvođačke specifikacije obavezno;

2) elementi i podaci koje ta specifikacija mora sadržavati;

3) način vođenja evidencije o donesenim proizvođačkim specifikacijama u preduzeću i drugom pravnom licu.

Proizvođačka specifikacija iz stava 1. ovog člana je sastavni dio proizvodne dokumentacije preduzeća i drugog pravnog lica, koje je dužno da tu specifikaciju donese prije početka proizvodnje proizvoda na koji se ta specifikacija odnosi, odno-

sno prije početka izvođenja radova ili obavljanja usluga prema takvoj specifikaciji.

Na zahtjev nadležnog organa inspekcije, preduzeće i drugo pravno lice dužno je da tom organu stavi na uvid proizvođačku specifikaciju iz stava 1. ovog člana.

IV - ODSTUPANJE OD BOSANSKOHERCEGOVAČKIH STANDARDA I NORMI KVALITETA

Član 36.

Preduzeće i drugo pravno lice može, u proizvodnji proizvoda za izvoz, kao i pri izvođenju radova i obavljanju usluga za stranog naručioca, odstupiti od bosanskohercegovačkih standarda čija je primjena obavezna i od propisanih normi kvaliteta, u skladu s ugovorom sa stranim kupcem, odnosno naručiocem.

Preduzeće i drugo pravno lice može u proizvodnji proizvoda i prometu robe, osim u proizvodnji sjemena i sadnog materijala poljoprivrednog i šumskog bilja, pri izvođenju radova i obavljanju usluga odstupiti od bosanskohercegovačkog standarda čija je primjena obavezna i propisanih normi kvaliteta proizvoda i usluga nakon prethodno pribavljenog odobrenja Ministarstva energetike, rudarstva i industrije.

Član 37.

Odobrenje za odstupanje od bosanskohercegovačkih standarda i normi kvaliteta u skladu sa članom 36. stav 2. ove uredbe daje se na obrazloženi zahtjev proizvođača, izvođača radova, odnosno vršioca usluga, za određenu količinu proizvoda, za određeni period proizvodnje ili za izvođenje određenih radova.

Ako su u pitanju proizvodi ili radovi na objektima, postrojenjima, uređajima, opremi ili drugim sredstvima rada od posebnog interesa za odbranu, Ministarstvo energetike, rudarstva i industrije je dužno da u vezi sa zahtjevom iz stava 1. ovog člana pribavi mišljenje Ministarstva odbrane.

Ministarstvo energetike, rudarstva i industrije neće izdati odobrenje za odstupanje od bosanskohercegovačkih standarda i normi kvaliteta ako se takvim odstupanjem ugrožava život i zdravlje ljudi i okoline ili interesi odbrane i bezbjednost zemlje.

Na proizvodima koji odstupaju od bosanskohercegovačkih standarda i normi kvaliteta mora biti označen broj i datum odobrenja na osnovu koga je odstupljeno od tih standarda i normi kvaliteta.

Član 38.

Od bosanskohercegovačkih standarda čija je primjena obavezna i od propisanih normi kvaliteta može se odstupiti u proizvodnji ili uvozu proizvoda, pri izvođenju radova i obavljanju usluga za potrebe oružanih snaga Republike, odnosno za potrebe organa i službi unutrašnjih poslova, pod uslovima i na način koji odredi ministar odbrane, odnosno ministar unutrašnjih poslova.

V - MJERE ZA OBEZBJEĐENJE KVALITETA I TEHNIČKE I KONSTRUKCIONE SIGURNOSTI PROIZVODA I USLUGA

1. Atestiranje

Član 39.

Pod atestiranjem proizvoda, u skladu s ovom uredbom, podrazumijeva se:

1) postupak potvrđivanja saobraznosti proizvoda određenim standardima, propisima ili tehničkim specifikacijama, atestom o saobraznosti i znakom saobraznosti;

2) postupak potvrđivanja saobraznosti proizvoda zahtjevim koji proizlaze iz međunarodnih ugovora koji obavezuju Republiku ispravama i znacima predviđenim tim međunarodnim ugovorima.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, proizvođač može da izda deklaraciju o saobraznosti proizvoda koji nisu obuhvaćeni sistemom atestiranja određenim bosanskohercegovačkim standardima, tehničkim specifikacijama i propisima donesenim na osnovu ove uredbe ako obezbijedi dokaz da provodi

mjere za obezbjeđenje kvaliteta koje se prema bosanskohercegovačkim standardima odnose na taj proizvod.

Član 40.

Atest o saobraznosti je isprava kojom se, na osnovu izvještaja o ispitivanju proizvoda potvrđuje da je proizvod, na propisani način ispitivan i da ispunjava zahtjev određene odgovarajućim standardima, propisima ili tehničkim specifikacijama, odnosno međunarodnim ugovorom koji obavezuje Republiku.

Atest o saobraznosti izdaje Zavod ili organizacija koju on ovlasti.

Izvještaj o ispitivanju proizvoda sastavni je dio atesta o saobraznosti. Atest o saobraznosti i izvještaj o ispitivanju proizvoda izdaju se na obrascima koje izdaje Zavod.

Atestirani proizvodi označavaju se znacima saobraznosti (atestni znak, homologaciona oznaka, ekološki znak, znak bezbjednosti, energetska oznaka, znak o elektromagnetskoj kompatibilnosti i dr.), kojima se na proizvodu označava da je proizvod na propisani način ispitivan i da ispunjava zahtjeve određene odgovarajućim standardima, propisima ili tehničkim specifikacijama, odnosno međunarodnim ugovorima koji obavezuju Republiku.

Izgled i upotrebu znaka saobraznosti uređuje ministar energetike, rudarstva i industrije.

Odobrenje za korištenje znaka saobraznosti izdaje Zavod ili organizacija koju ona ovlasti.

Član 41.

Proizvodi se atestiraju pod uslovima i na način propisanim ovom uredbom, bosanskohercegovačkim standardima ili tehničkim specifikacijama i uputstvima ministra energetike, rudarstva i industrije ili pravilima međunarodnih sistema atestiranja i standardima koji se primjenjuju u tim sistemima, ili međunarodnim ugovorom koji obavezuje Republiku i aktima za njegovo provođenje ili propisima o obaveznom atestiranju određenih proizvoda, odnosno grupa proizvoda.

Član 42.

Obaveznom atestiranju podliježu proizvodi, odnosno grupe proizvoda za koje je atestiranje određeno međunarodnim ugovorima koji obavezuju Republiku.

Obaveznom atestiranju podliježu i proizvodi, odnosno grupe proizvoda za koje je to određeno propisima donesenim na osnovu ove uredbe.

Obavezno atestiranje proizvoda može se propisati radi:

- 1) zaštite okoline;
- 2) zaštite života i zdravlja ljudi, odnosno bezbjednosti pri upotrebi proizvoda;
- 3) otklanjanja tehničkih prepreka u međunarodnom prometu robe i usluga;
- 4) zaštite potrošača;
- 5) odbrane, civilne zaštite i bezbjednosti zemlje.

Član 43.

Bosanskohercegovačkim standardima za sisteme atestiranja koji se odnose na određene proizvode (šeme atestiranja) utvrđuju se naročito:

- 1) proizvodi, odnosno grupe proizvoda koji se atestiraju i njihova svojstva i karakteristike za koje se u okviru odgovarajuće šeme atestiranja ispituje i potvrđuje saobraznost;
- 2) tipovi atestiranja koji se primjenjuju u sistemu;
- 3) metode ispitivanja;
- 4) uslovi koje treba da ispunjavaju organizacije koje obavljaju ispitivanje proizvoda u okviru šeme atestiranja, a naročito u pogledu kadrova i njihove stručne osposobljenosti i tehničke opremljenosti;
- 5) označavanje atestiranih proizvoda.

Član 44.

Propisom o obaveznom atestiranju određuju se proizvodi koji podliježu obaveznom atestiranju, bosanskohercegovački

standardi koji se primjenjuju pri atestiranju tih proizvoda, kao i specifični uslovi za obavezno atestiranje određenih proizvoda.

Član 45.

Domaći proizvodi atestiraju se na zahtjev proizvođača, a proizvodi iz uvoza - na zahtjev uvoznika, odnosno zastupnika strane firme ili stranog proizvođača.

Proizvođač, uvoznik, odnosno zastupnik strane firme dužan je da pribavi atest o saobraznosti za proizvode koji podliježu obaveznom atestiranju prema odredbama ove uredbe.

Član 46.

Na proizvodima za koje je izdat atest o saobraznosti ne smiju se obavljati nikakve izmjene materijala i konstrukcije ili druge izmjene koje mogu uticati na promjenu svojstva, karakteristika ili kvaliteta proizvoda.

Za proizvod na kome su nakon izdavanja atesta o saobraznosti izvršene izmjene u skladu sa stavom 1. ovog člana ne može se koristiti taj atest o saobraznosti niti se proizvod može označavati znakom saobraznosti.

Član 47.

Niko ne može da atestira proizvode koje sam proizvodi ili uvozi.

Član 48.

Atestiranje proizvoda, u skladu s ovom uredbom, obavlja Zavod ili organizacija koju on ovlasti.

Zavod može za atestiranje proizvoda ovlastiti organizaciju:

- 1) koja ima svojstvo pravnog lica;
- 2) koja ispunjava propisane uslove u pogledu kadrova i njihove stručne osposobljenosti i tehničke opremljenosti prema bosanskohercegovačkim standardima.

Rješenje kojim se određena organizacija ovlašćuje u skladu sa stavom 2. ovog člana donosi direktor Zavoda.

Na osnovu rješenja iz stava 3. ovog člana, organizacija stiče naziv "ovlaštena organizacija za atestiranje proizvoda".

Zavod može za ispitivanje određenih proizvoda ili za određene vrste ispitivanja proizvoda za koje sam izdaje atest o saobraznosti i za obavljanje tehničkih i administrativnih poslova u vezi s tim ispitivanjima ovlastiti laboratorije, ispitne stanice i druge stručne institucije koje nemaju svojstvo pravnog lica ako ispunjavaju ostale uslove iz člana 56. ove uredbe.

Ako atestiranje proizvoda obavlja Zavod, ispitivanja u okviru postupka atestiranja mogu se obavljati kod proizvođača, pri čemu nadzor nad tim ispitivanjima obavlja ovlašteni stručni radnik ili stručna komisija Zavoda.

Član 49.

Zavod obavlja nadzor nad ovlaštenim organizacijama iz člana 48. ove uredbe u pogledu trajnog ispunjavanja propisanih uslova za obavljanje poslova za koje su te organizacije ovlaštene i daje im uputstva za obavljanje tih poslova.

Ovlaštena organizacija za atestiranje proizvoda dužna je da obezbijedi tajnost podataka o atestiranim, odnosno ispitanim proizvodima.

Član 50.

Ovlaštena organizacija iz člana 48. ove uredbe dužna je da Zavodu omogući nesmetano obavljanje nadzora iz člana 49. ove uredbe.

Ako Zavod u obavljanju nadzora iz člana 49. ove uredbe utvrdi da ovlaštena organizacija ne ispunjava neke od propisanih uslova za obavljanje poslova za koje je ovlaštena, rješenjem će utvrditi nedostatke i odrediti rok u kome se ti nedostaci moraju otkloniti, odnosno propisani uslovi ispuniti.

Ako ovlaštena organizacija u određenom roku ne postupi po rješenju iz stava 2. ovog člana ili ako Zavod u obavljanju nadzora iz člana 49. ove uredbe utvrdi da ovlaštena organizacija ne obavlja poslove za koje je ovlaštena u skladu s odredbama ove uredbe i propisa donesenih na osnovu ove uredbe ili uputstvima Zavoda, rješenjem će oduzeti toj organizaciji dato ovlaštenje.

Član 51.

Proizvođač, odnosno organizacija koja stavlja u promet atestirane proizvode dužna je da Zavodu odnosno ovlaštenoj organizaciji omogući nesmetani nadzor i kontrolu saobraznosti proizvoda koji podliježu atestiranju.

Ako se nadzorom i kontrolom saobraznosti utvrdi da proizvod nije saobrazan atestiranom tipu, odnosno uzorku, Zavod odnosno ovlaštena organizacija, rješenjem o povlačenju atesta, utvrđuje u čemu i u kojoj mjeri proizvod nije saobrazan testiranom tipu, odnosno uzorku i rok u kome se ti nedostaci moraju otkloniti.

Ako proizvođač, odnosno organizacija koja stavlja u promet atestirane proizvode iz stava 1. ovog člana ne postupi po rješenju iz stava 2. ovog člana, Zavod odnosno ovlaštena organizacija rješenjem će poništiti atest o saobraznosti tog proizvoda.

Član 52.

Spisak ovlaštenih organizacija za obavezno atestiranje proizvoda i organizacija kojima je oduzeto ovlaštenje objavljuje se u "Službenom listu RBiH".

Izvod iz rješenja, odnosno potvrda, sa njihovim bitnim elementima iz člana 48. stav 3, člana 50. stav 3, člana 51. st. 2. i 3, člana 54. st. 4. i 8, člana 55. st. 1. i 5, člana 56. st. 3. i 6. i člana 57. st. 4. i 7. ove uredbe objavljuju se u glasilima Zavoda.

Član 53.

Zabranjeno je korištenje atesta o saobraznosti i označavanje proizvoda znacima saobraznosti suprotno odredbama ove uredbe i propisima donesenim na osnovu ove uredbe.

Član 54.

Pod ocjenjivanjem i priznavanjem sistema kvaliteta proizvođača, odnosno isporučilaca, u skladu s ovom uredbom, podrazumijeva se postupak utvrđivanja saobraznosti sistema kvaliteta proizvođača, odnosno isporučilaca sa bosanskohercegovačkim standardima za obezbjeđenje kvaliteta.

Ocjenjivanje i priznavanje sistema kvaliteta proizvođača, odnosno isporučilaca na zahtjev proizvođača, odnosno isporučilaca, vrši Zavod ili organizacija koju on ovlasti.

Zavod može za ocjenjivanje i priznavanje sistema kvaliteta proizvođača, odnosno isporučilaca, ovlastiti organizaciju:

- 1) koja ima svojstvo pravnog lica;
- 2) koja ispunjava uslove utvrđene bosanskohercegovačkim standardima.

Rješenje kojim se određena organizacija ovlašćuje u skladu sa stavom 3. ovog člana donosi direktor Zavoda.

Na osnovu rješenja iz stava 4. ovog člana, organizacija stiče naziv "ovlaštena organizacija za ocjenjivanje i priznavanje sistema kvaliteta".

Zavod vrši nadzor nad ovlaštenim organizacijama za ocjenjivanje i priznavanje sistema kvaliteta proizvođača, odnosno isporučilaca u pogledu trajnog ispunjavanja propisanih uslova za obavljanje poslova za koje su te organizacije ovlaštene, daje im uputstva za obavljanje tih poslova i vodi evidenciju tih organizacija.

Na nadzor nad ovlaštenim organizacijama za ocjenjivanje i priznavanje sistema kvaliteta, preduzimanje mjera za otklanjanje nedostataka i oduzimanje ovlaštenja iz stava 4. ovog člana shodno se primjenjuju odredbe člana 50. ove uredbe.

Ako je ovlaštenoj organizaciji za ocjenjivanje i priznavanje sistema kvaliteta proizvođača, odnosno isporučilaca rješenjem oduzeto ovlaštenje za obavljanje tih poslova, tim rješenjem će se narediti i brisanje te organizacije iz evidencije o ovlaštenim organizacijama za ocjenjivanje i priznavanje sistema kvaliteta proizvođača, odnosno isporučilaca.

Ovlaštena organizacija za ocjenjivanje i priznavanje sistema kvaliteta dužna je da obezbijedi tajnost podataka o ocjenjenim i priznatim sistemima kvaliteta proizvođača, odnosno isporučilaca.

Član 55.

Proizvođaču, odnosno isporučiocu za koga utvrdi da ispunjava propisane zahtjeve za sistem kvaliteta, Zavod izdaje potvrdu o priznavanju sistema kvaliteta.

Na osnovu potvrde iz stava 1. ovog člana proizvođač, odnosno isporučilac stiče pravo na naziv "priznati proizvođač", odnosno "priznati isporučilac".

Zavod ili organizacija koju on ovlasti obavlja nadzor nad priznatim proizvođačima, odnosno priznatim isporučiocima u pogledu trajnog ispunjavanja zahtjeva za sistem kvaliteta i vodi evidenciju o priznatim proizvođačima, odnosno priznatim isporučiocima.

Ako Zavod ili organizacija koju on ovlasti, u obavljanju nadzora iz stava 3. ovog člana, utvrdi da priznati proizvođač, odnosno priznati isporučilac ne ispunjava propisane zahtjeve, direktor Zavoda donijet će rješenje kojim će utvrditi nedostatke u sistemu kvaliteta tog priznatog proizvođača, odnosno priznatog isporučioca i odrediti rok u kome se ti nedostaci moraju otkloniti.

Ako priznati proizvođač, odnosno priznati isporučilac u roku određenom rješenjem iz stava 4. ovog člana, ne otkloni nedostatke utvrđene tim rješenjem, direktor Zavoda donijet će rješenje kojim će poništiti potvrdu iz stava 1. ovog člana i narediti brisanje tog priznatog proizvođača, odnosno priznatog isporučioca iz evidencije o priznatim proizvođačima, odnosno priznatim isporučiocima.

Član 56.

Pod ocjenjivanjem sposobnosti laboratorija, ispitnih stanica i drugih stručnih institucija (u nastavku teksta: laboratorija), u skladu s ovom uredbom, podrazumijeva se postupak utvrđivanja sposobnosti laboratorija da ispitivanje proizvoda vrše pod uslovima i na način utvrđenim bosanskohercegovačkim standardima kojima se utvrđuju kriterijumi za rad laboratorija i bosanskohercegovačkim standardima za metode ispitivanja proizvoda, odnosno pravilima međunarodnih sistema i standardima koji se primjenjuju u tim sistemima.

Sposobnost laboratorije, u skladu sa stavom 1. ovog člana, ocjenjuje Zavod.

Zavod izdaje potvrdu o sposobnosti za pouzdano ispitivanje proizvoda laboratoriji za koju utvrdi da ispunjava propisane uslove.

Na osnovu potvrde iz stava 3. ovog člana laboratorija stiče pravo na naziv "akreditovana laboratorija".

Zavod obavlja nadzor nad akreditovanim laboratorijama u pogledu trajnog ispunjavanja uslova za obavljanje ispitivanja u skladu sa bosanskohercegovačkim standardima i pravilima međunarodnih sistema i standardima koji se primjenjuju u tim sistemima i vodi evidenciju akreditovanih laboratorija.

Na nadzor nad akreditovanim laboratorijama, preduzimanje mjera za otklanjanje nedostataka utvrđenih pri obavljanju nadzora, poništavanje potvrde iz stava 3. ovog člana i brisanje iz evidencije akreditovanih laboratorija shodno se primjenjuju odredbe člana 55. st. 4. i 5. ove uredbe.

Akreditovana laboratorija dužna je da obezbijedi tajnost podataka o ispitanim proizvodima.

Član 57.

Pod osposobljavanjem kadrova za ocjenjivanje i provjeravanje sistema kvaliteta proizvođača, odnosno isporučilaca, u skladu s ovom uredbom, podrazumijeva se postupak osposobljavanja kadrova za ocjenjivanje i provjeravanje sistema kvaliteta proizvođača, odnosno isporučilaca pod uslovima i na način utvrđenim bosanskohercegovačkim standardima za obezbjeđenje kvaliteta.

Oposobljavanje kadrova za ocjenjivanje i provjeravanje sistema kvaliteta proizvođača, odnosno isporučilaca obavlja Zavod ili organizacija koju on ovlasti.

Zavod može za osposobljavanje kadrova ovlastiti organizaciju:

- 1) koja ima svojstvo pravnog lica;

2) koja ispunjava uslove utvrđene bosanskohercegovačkim standardima.

Rješenje kojim se određena organizacija ovlašćuje u skladu sa stavom 3. ovog člana donosi direktor Zavoda.

Na osnovu rješenja iz stava 4. ovog člana, organizacija stiče naziv "ovlaštena organizacija za osposobljavanje kadrova za ocjenjivanje i provjeravanje sistema kvaliteta".

Zavod obavlja nadzor nad ovlaštenim organizacijama za osposobljavanje kadrova za ocjenjivanje i provjeravanje sistema kvaliteta proizvođača, odnosno isporučilaca u pogledu trajnog ispunjavanja uslova za osposobljavanje kadrova u skladu sa bosanskohercegovačkim standardima, daje im uputstva za obavljanje tih poslova i vodi evidenciju tih organizacija.

Na nadzor nad ovlaštenim organizacijama za osposobljavanje kadrova za ocjenjivanje i provjeravanje sistema kvaliteta proizvođača, odnosno isporučilaca, preduzimanje mjera za otklanjanje nedostataka, oduzimanje ovlaštenja iz stava 4. ovog člana i brisanje iz evidencije tih organizacija shodno se primjenjuju odredbe člana 54. ove uredbe.

Ovlaštena organizacija za osposobljavanje kadrova za ocjenjivanje i provjeravanje sistema kvaliteta dužna je da obezbijedi tajnost podataka dobijenih u toku postupka osposobljavanja kadrova.

Član 58.

Rješenje o ovlaštenju organizacija iz čl. 48, 54. i 57. odnosno potvrde iz čl. 55. i 56. važe najduže tri godine od dana izdavanja.

Član 59.

Troškove postupka iz čl. 45, 48, 49, 50, 54, 55, 56. i 57. ove uredbe snose podnosioci zahtjeva.

Pod troškovima iz stava 1. ovog člana podrazumijevaju se republičke administrativne takse, troškovi ispitivanja proizvođača i obavljanja radnji u postupku, kao i troškovi za potreban broj uzoraka.

Pod radnjama u postupku, u skladu sa stavom 2. ovog člana, podrazumijeva se:

1) obrada zahtjeva za atestiranje proizvođača (član 45) zahtjeva za dobijanje ovlaštenja (čl. 48, 54. i 57), odnosno potvrda (čl. 55. i 56);

2) provjera podataka navedenih u zahtjevima iz tačke 1. ovog člana kod podnosioca zahtjeva;

3) nadzor nad radom ovlaštenih organizacija (čl. 50, 54. i 57), priznatih proizvođača (član 55), odnosno akreditovanih laboratorija (član 56).

Troškovi ispitivanja proizvođača i obavljanja radnji u postupku nadoknađuju se prema tarifi koju utvrđuje ministar energetike, rudarstva i industrije, uz saglasnost ministra finansija.

2. Priznavanje isprava o saobraznosti i kvalitetu proizvoda izdatih u inostranstvu

Član 60.

Atest o saobraznosti, izvještaj o ispitivanju proizvoda, saopštenje o homologaciji i druge odgovarajuće isprave o saobraznosti i kvalitetu proizvoda izdate u inostranstvu priznaju se u Republici u sljedećim slučajevima i pod sljedećim uslovima:

1) ako je međunarodnim ugovorom koji obavezuje Republiku predviđena obaveza zemalja ugovornica, pod uslovima iz tog ugovora;

2) ako su te isprave izdate u okviru međunarodnih sistema atestiranja, priznavanja rezultata ispitivanja ili drugih međunarodnih sistema obezbjeđenja kvaliteta u skladu sa pravilima tih međunarodnih sistema, pod uslovima da je Zavod članica tih sistema;

3) ako se uzajamno priznavanje atesta o saobraznosti ili dokumenata o ispitivanju proizvoda provodi na osnovu međunarodnih ugovora koje zaključuje Republika sa drugim državama.

Priznavanje isprava iz stava 1. ovog člana obavlja Zavod.

Priznavanje isprava iz stava 1. ovog člana ne isključuje kontrolu saobraznosti i ispitivanje proizvoda u Republici.

3. Tehnički nadzor

Član 61.

Tehnički nadzor nad postrojenjima, uređajima, opremom i drugim sredstvima za rad u objektima i prostorima potencijalno ugroženim eksplozivnim i zapaljivim smjesama gasova, pare i prašine ili štetnim zračenjima i drugim sličnim opasnostima, kao i ugrađenim instalacijama za ta postrojenja, uređaje, opremu i druga sredstva rada (u daljem tekstu: specifična oprema) obuhvata:

1) odobravanje tehničke dokumentacije na osnovu koje se proizvodi specifična oprema i materijal, dijelovi i sklopovi za njenu izradu, odnosno na osnovu koje se izvode ugrađene instalacije;

2) odobravanje izrade specifične opreme na osnovu ispitivanja tipa;

3) nadzor nad proizvodnjom specifične opreme i materijala, dijelova i sklopova za njenu izradu;

4) nadzor nad ispitivanjem specifične opreme i materijala, dijelova i sklopova za tu opremu;

5) nadzor nad izvođenjem radova na postavljanju instalacija i ugradnjom, odnosno montažom specifične opreme na mjestu korištenja;

6) pregled postojeće specifične opreme u upotrebi kod korisnika;

7) nadzor nad održavanjem specifične opreme u upotrebi;

8) nadzor nad izvođenjem popravki, prepravki i obnavljanjem specifične opreme.

Član 62.

Specifična oprema u upotrebi kod korisnika podliježe osnovnom, redovnom, kontrolnom i vanrednom pregledu.

Osnovni pregled se obavlja ako tip specifične opreme nije bio atestiran, odnosno ispitan i odobren za upotrebu; ako nije vršen tehnički nadzor; ako se mijenja namjena ili se proširuju kapaciteti ugroženih objekata ili prostora, ili ako se vrše veće popravke i prilagodavanja specifične opreme kojima se mijenjaju konstrukcione osobine, svojstva i karakteristike te opreme.

Redovnim pregledom se utvrđuje da li stanje specifične opreme odgovara uslovima i zahtjevima određenim propisima donesenim na osnovu ove uredbe sa gledišta tehničke i konstrukcione sigurnosti i obezbjeđenja kvaliteta.

Kontrolnim pregledom se provjerava pravilno održavanje specifične opreme u ispravnom stanju za bezbjedan rad u redovnim i vanrednim uslovima njenog korištenja.

Vanredni pregled se obavlja: nakon pretrpljene havarije; na zahtjev nadležnog organa inspekcije; poslije većih popravki i prepravki za koje se ne zahtijeva osnovni pregled i na zahtjev korisnika specifične opreme.

Član 63.

Tehnički nadzor obavlja Zavod ili stručna institucija koju on ovlasti.

Na ovlašćivanje, prava i obaveze, rad i nadzor nad radom ovlaštene stručne institucije shodno se primjenjuju odredbe čl. 48. do 50. i člana 52. ove uredbe.

Troškove rada stručnjaka koji obavljaju tehnički nadzor snosi proizvođač, uvoznik, investitor, odnosno korisnik opreme.

Član 64.

U obavljanju tehničkog nadzora Zavod, odnosno ovlaštena stručna institucija, ima pravo i dužnosti:

1) da zahtijeva izmjene u tehničkoj dokumentaciji radi usaglašavanja te dokumentacije sa propisima donesenim na osnovu ove uredbe sa gledišta tehničke i konstrukcione sigurnosti i obezbjeđenja kvaliteta;

2) da zahtijeva dopunu nepotpune tehničke dokumentacije;

3) da obavlja nadzor iz člana 61. ove uredbe i preglede iz člana 62. ove uredbe;

4) da proizvođača, izvođača radova, vršioca usluga i korisnike specifične opreme upozorava na nedostatke koje zapazi pri obavljanju tehničkog nadzora i izdaje stručna uputstva za otklanjanje tih nedostataka, polazeći od zahtjeva tehničke i konstrukcione sigurnosti i obezbjeđenja kvaliteta;

5) da prema konkretnim uslovima korištenja specifične opreme u određenom objektu, odnosno prostoru izdaje stručna uputstva za režim upotrebe, način održavanja i obavljanja tehničke kontrole te opreme;

6) da saraduje s nadležnim organima tehničkih i drugih inspekcija u vezi sa obavljanjem tehničkog nadzora.

Član 65.

Proizvođač specifične opreme, izvođač radova, vršilac usluga, organizacija koja obavlja ispitivanje, uvoznik ili investitor dužni su da podnesu prijavu o proizvodnji specifične opreme, izvođenju radova, odnosno pružanju usluga u vezi sa specifičnom opremom, ispitivanju specifične opreme, odnosno o uvozu specifične opreme za koju je propisom donesenim na osnovu ove uredbe propisan tehnički nadzor.

Podnosilac prijave iz stava 1. ovog člana, a korisnik specifične opreme ako se tehnički nadzor obavlja po zahtjevu nadležnog organa inspekcije, dužan je da ovlaštenom radniku Zavoda odnosno ovlaštene stručne institucije omogućiti nesmetano obavljanje tehničkog nadzora.

Član 66.

Propisima o tehničkom nadzoru određuje se naročito: specifična oprema nad kojom se obavlja tehnički nadzor; postupak i način obavljanja tehničkog nadzora, odnosno pojedinih poslova tehničkog nadzora; obim tehničkog nadzora, zavisno od vrste specifične opreme i uslova pod kojima se ona koristi; rokovi u kojima se obavljaju pojedini poslovi tehničkog nadzora; sačinjavanje i dostavljanje zapisnika o izvršenom tehničkom nadzoru i podaci koje zapisnik mora sadržavati.

Propisima iz stava 1. ovog člana može se odrediti i način vođenja evidencije i obavljanje stručnih i tehničkih poslova u vezi s obavljanjem tehničkog nadzora.

4. Usporedna ispitivanja

Član 67.

Usporedna ispitivanja proizvoda i usluga iste vrste i namjene, radi ocjenjivanja kvaliteta i saopštavanja javnosti rezultata ispitivanja ili radi javnog nagrađivanja proizvođača, odnosno proizvoda koji je na osnovu takvog ispitivanja ocijenjen kao najkvalitetniji, obavljaju se na inicijativu preduzeća i drugih pravnih lica, udruženja građana, organizacija potrošača ili drugih organizacija i zajednica, pod uslovima i na način koji su bosanskohercegovačkim standardima ili propisima donesenim na osnovu ove uredbe određeni za ispitivanje odgovarajućih proizvoda.

Usporedna ispitivanja poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, kao i industrijskih proizvoda opšte upotrebe obavljaju se pod uslovima i na način koji su za ispitivanje tih proizvoda određeni bosanskohercegovačkim standardima, propisima donesenim na osnovu ove uredbe i propisima o zdravstvenoj ispravnosti tih proizvoda.

5. Tehničko uputstvo, uputstvo za upotrebu, servis i rezervni dijelovi

Član 68.

Tehnički složeni proizvodi moraju biti snabdjeveni tehničkim uputstvom, a proizvodi čija određena svojstva mogu pri upotrebi izazvati opasnost za korisnika, druga lica ili okolinu moraju biti snabdjeveni uputstvom za upotrebu.

Uputstvom iz stava 1. ovog člana moraju biti snabdjeveni i drugi proizvodi za koje je to određeno propisom donesenim na osnovu ove uredbe.

Zavisno od vrste i namjene proizvoda, tehničko uputstvo, odnosno uputstvo za upotrebu sadrži: tehničke i druge podatke značajne za ispravno montiranje, priključivanje, puštanje u rad,

upotrebu i održavanje proizvoda; uputstva za otklanjanje smetnji i kvarova; crteže i šeme; upozorenja na opasnosti pri upotrebi proizvoda i način otklanjanja tih opasnosti; upozorenja na opasna svojstva proizvoda (zapaljivost, eksplozivnost, korozivnost, otrovni sastojci i dr.) i uputstva za bezbjednu upotrebu i čuvanje proizvoda; uputstva za održavanje proizvoda i podatke značajne za nabavku rezervnih dijelova.

Tehničko uputstvo, odnosno uputstvo za upotrebu mora biti sastavljeno tako da je lako razumljivo korisniku.

Propisom donesenim na osnovu ove uredbe može se, za određene proizvode, odrediti bliži sadržaj tehničkog uputstva, odnosno uputstva za upotrebu.

Član 69.

Za tehnički složene proizvode, proizvođač, uvoznik, odnosno zastupnik strane firme, pri prodaji robe sa konsignacionog skladišta, dužan je da utvrdi i u tehničkom uputstvu ili deklaraciji navede rok obezbjeđenog servisiranja i snabdijevanja tržišta rezervnim dijelovima, priborom i drugim proizvodima bez kojih se taj proizvod ne može koristiti prema svojoj namjeni.

Ako propisom donesenim na osnovu ove uredbe nije drukčije određeno, rok iz stava 1. ovog člana ne može da bude kraći od tri godine za aparate za domaćinstvo, odnosno pet godina za druge tehnički složene proizvode.

Ako proizvođač, uvoznik ili zastupnik strane firme nema vlastiti servis u Republici dužan je da tehnički složene proizvode sa spiskom preduzeća i drugih pravnih lica koja je ovlastio za vršenje tih usluga u Republici (u daljem tekstu: ovlašteni serviseri).

Proizvođač, uvoznik, odnosno zastupnik strane firme dužan je da svoje servise, odnosno ovlaštene serviserse i tržišta redovno snabdijeva potrebnom vrstom i količinom rezervnih dijelova, pribora i drugih proizvoda bez kojih se tehnički složeni proizvod ne može koristiti prema svojoj namjeni.

Propisom donesenim na osnovu ove uredbe mogu se za određene proizvode odrediti rokovi obezbjeđenog servisiranja i snabdijevanja rezervnim dijelovima, priborom i drugim proizvodima bez kojih se oni ne mogu koristiti prema svojoj namjeni, rokovi u kojima se servis, odnosno ovlašteni serviser mora odazvati zahtjevu korisnika proizvoda za usluge održavanja, odnosno popravke proizvoda i rokovi u kojima se te usluge moraju izvršiti.

6. Garantni list

Član 70.

Proizvodi određeni propisom donesenim na osnovu ove uredbe moraju biti snabdjeveni garantnim listom, koji mora da sadržava sljedeće elemente i podatke:

- 1) firmu, odnosno naziv i sjedište davaoca garancije;
- 2) podatke o proizvodu kojima se identifikuje proizvod;
- 3) izjavu o garanciji i uslovima garancije;
- 4) trajanje garantnog roka;
- 5) firmu, odnosno naziv i sjedište preduzeća i drugog pravnog lica koja su proizvod prodala na malo, datum prodaje, pečat i potpis ovlaštenog radnika, a ako su u pitanju postrojenja, uređaji, oprema i druga sredstva rada - firmu, odnosno naziv i sjedište isporučioća, datum puštanja u pogon ili predaje proizvoda korisniku na upotrebu i potpis ovlaštenog radnika.

Propisom iz stava 1. ovog člana određuju se proizvodi za koje proizvođač, uvoznik, odnosno zastupnik strane firme mora izdati garanciju za kvalitet, odnosno za ispravno funkcionisanje proizvoda, obezbijediti servis za održavanje i popravke i snabdijevanje rezervnim dijelovima u garantnom roku, najmanje trajanje garantnog roka i rok u kome je davalac garancije dužan da postupi po zahtjevu korisnika garancije i otkloni kvarove i nedostatke proizvoda, ili da neispravan proizvod zamijeni istim takvim novim i ispravnim proizvodom.

Troškovi materijala, rezervnih dijelova, rada, prenoza i prevoza proizvoda koji nastaju pri otklanjanju kvarova, odno-

sno zamjeni proizvoda novim proizvodom po osnovu garancije padaju na teret davaoca garancije.

Član 71.

Propisima o bosanskohercegovačkim standardima, tehničkim normativima, odnosno normama kvaliteta ili drugim propisom donesenim na osnovu ove uredbe određuju se proizvodi koji se mogu stavljati u promet samo ako su snabdjeveni određenim ispravama, koje nisu navedene u članu 70. ove uredbe, odnosno usluge za koje se mora pribaviti isprava kojom se potvrđuje da ispunjavaju propisane uslove.

7. Certifikat o kvalitetu sjemena i sadnog materijala poljoprivrednog i šumskog bilja

Član 72.

Sjeme i sadni materijal poljoprivrednog i šumskog bilja koji se izvoze moraju biti snabdjeveni certifikatom o kvalitetu koji izdaje preduzeće, odnosno drugo pravno lice koje odredi ministar poljoprivrede, prehrambene industrije i vodoprivrede.

Sjeme i sadni materijal poljoprivrednog i šumskog bilja koji se uvoze moraju biti snabdjeveni certifikatom o kvalitetu koji izdaje nadležni organ zemlje izvoznice.

8. Deklarisanje, označavanje, obilježavanje i pakovanje proizvoda

Pod deklarisanjem proizvoda, u skladu s ovom uredbom, podrazumijeva se navođenje podataka kojima se identifikuju proizvodi, njihova usaglašenost sa standardima i propisima, karakteristike i proizvođač, odnosno preduzeće i drugo pravno lice koje proizvod stavlja u promet na tržištu, i to: na ambalaži, na originalnom pakovanju, na proizvodu, na naljepnici i na privjesnici, na proizvodu ili uz proizvod.

Pod označavanjem, odnosno obilježavanjem proizvoda, u skladu s ovom uredbom, porazumijevaju se nanošenje na proizvode, ambalažu, pakovanje, naljepnice, privjesnice ili nanošenje na drugi odgovarajući način znakova saobraznosti ili drugih znakova i oznaka određenih ovom uredbom ili propisima donesenim na osnovu ove uredbe, oznaka određenih tehničkih karakteristika i drugih karakteristika proizvoda, obilježja i simbola za opasnost, upozorenja, oznaka i simbola za način rukovanja pošiljkama pri transportu, prenosu ili prevozu i rukovanja proizvodima pri skladištenju i čuvanju, kao i snabdijevanje proizvoda tablicama sa saopštenjima o karakteristikama, opasnostima, upozorenjima na opasnost i postupku u slučaju nezgode.

Član 74.

Propisom o deklarisanju, označavanju, odnosno obilježavanju proizvoda ili drugim propisom donesenim na osnovu ove uredbe mogu se, za određene proizvode, odrediti način deklarisanja i elementi deklaracije, odnosno način označavanja ili obilježavanja, kao i tehnički uslovi i zahtjevi u pogledu nanošenja tih oznaka ili obilježja na proizvode, ambalažu, pakovanje i dr. i način njihovog nanošenja.

Član 75.

Propisom o pakovanju proizvoda ili drugim propisom donesenim na osnovu ove uredbe određuju se proizvodi koji moraju biti na određen način upakovani, uslovi i zahtjevi u pogledu načina pakovanja, količina proizvoda u pojedinačnom ili zbirnom pakovanju, materijala za pakovanje i njihovih karakteristika, oblika i mjera, kao i uslovi i zahtjevi za tipizaciju sredstava za pakovanje, ambalažu i za originalna pakovanja.

Proizvodi u originalnom pakovanju, u skladu s ovom uredbom, jesu proizvodi koji su prije stavljanja u promet na tržištu upakovani na način koji osigurava da se sadržaj pakovanja ne može izmijeniti, utrošiti, odnosno upotrijebiti bez otvaranja ili oštećivanja pakovanja, a u cilju da se tako upakovan proizvod ponudi neposrednom potrošaču, odnosno korisniku.

VI - STANDARDIZACIJA U ORUŽANIM SNAGAMA REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE, ZA POTREBE CIVILNE ZAŠTITE I ZA POTREBE ORGANA UNUTRAŠNJIH POSLOVA

Član 76.

Za specifične potrebe oružanih snaga Republike posebnim propisima uređuju se:

1) djelatnost standardizacije i postupak pri donošenju i objavljivanju standarda odbrane i drugih akata standardizacije u oružanim snagama za sredstva naoružanja i vojne opreme, kao i za materijal, objekte, postrojenja, opremu, aparate i druga sredstva isključivo za potrebe oružanih snaga;

2) atestiranje proizvoda koji služe isključivo za potrebe oružanih snaga;

3) obavljanje tehničkog nadzora u pogledu specifične opreme u ugroženim objektima i prostorima za proizvodnju sredstava naoružanja i vojne opreme i drugim objektima i prostorima isključivo za potrebe oružanih snaga.

Standardi odbrane obavezno se primjenjuju.

Član 77.

Za specifične potrebe civilne zaštite i sistema osmatranja i obavještavanja posebnim propisima uređuju se:

1) standardi, tehnički normativi i norme kvaliteta za materijal, objekte, postrojenja, uređaje, opremu i druga sredstva civilne zaštite i sredstva osmatranja i obavještavanja;

2) atestiranje proizvoda za potrebe civilne zaštite i sredstva osmatranja i obavještavanja.

Član 78.

Za specifične potrebe Ministarstva unutrašnjih poslova, posebnim propisima uređuju se standardi, tehnički normativi, norme kvaliteta i atestiranje materijala, objekata, postrojenja, uređaja, opreme, aparata i drugih sredstava isključivo za potrebe Ministarstva unutrašnjih poslova.

VII - MEDUNARODNA SARADNJA I INFORMISANJE U OBLASTI STANDARDIZACIJE

Član 79.

Zavod saraduje sa međunarodnim organizacijama u oblasti standardizacije i u svom djelokrugu vrši poslove koji se odnose na pripremanje, zaključivanje i izvršavanje međunarodnih ugovora.

Zavod saraduje s međunarodnim stručnim organizacijama za standardizaciju i učestvuje u radu organa i radnih tijela tih organizacija čija je članica, uključuje se u međunarodne sisteme atestiranja, priznavanje rezultata ispitivanja i obezbjeđenja kvaliteta i provodi ih u skladu s odredbama ove uredbe, pri čemu saraduje sa zainteresovanim preduzećima i drugim pravnim licima, privrednim komorama, stručnim organizacijama i organima uprave.

Član 80.

Zavod obezbjeđuje informisanje u oblasti standardizacije:

1) učešćem u međunarodnom sistemu informisanja o standardizaciji (ISONET);

2) informativnim glasilima i kataloškim i drugim publikacijama koje izdaje;

3) izdavanjem tehničkih preporuka;

4) prikupljanjem, obradom i davanjem informacija na zahtjev korisnika informacija;

5) dostavljanjem radnih i drugih materijala u okviru postupka programiranja standardizacije, planiranja, izrade i donošenja bosanskohercegovačkih standarda i propisa predviđenih ovom uredbom međunarodnih standarda i pravila i standarda međunarodnih sistema atestiranja, priznavanja rezultata ispitivanja i obezbjeđenja kvaliteta, obrazaca, kao i radnih i drugih materijala u okviru drugih oblika međunarodne stručne saradnje u oblasti standardizacije.

Korisnici informacija i informativnih materijala iz stava 1. ovog člana, osim korisnika kojima Zavod takve informacije i materijale dostavlja po službenoj dužnosti i kao radni materijal za izradu, izmjene, dopune i pripremu novih standarda i propisa, kao i tehničkih preporuka, plaćaju za te informacije i materijale određenu naknadu.

Visinu naknade iz stava 2. ovog člana propisuje ministar energetike, rudarstva i industrije uz saglasnost sa ministrom finansija.

VIII - INSPEKCIJSKI NADZOR I UPRAVNE MJERE

Član 81.

Nadzor nad primjenjivanjem odredaba ove uredbe, standarda i propisa donesenih na osnovu ove uredbe osim standarda i propisa iz čl. 76. i 78. ove uredbe, obavljaju nadležni organi inspekcije u Republici u skladu sa zakonom.

Inspeksijski nadzor nad primjenjivanjem standarda i propisa donesenih na osnovu ovog zakona kojima se uređuju proizvodnja, radovi i usluge za potrebe Armije Republike Bosne i Hercegovine, odnosno odbrane, vrši Ministarstvo odbrane. Ministarstvo odbrane vrši nadzor i nad primjenjivanjem propisa iz člana 76. ove uredbe i tehnički nadzor iz člana 76. stav 1. tačke 3. ove uredbe.

Inspeksijski nadzor nad primjenjivanjem propisa iz člana 78. ove uredbe obavlja Ministarstvo unutrašnjih poslova.

Član 82.

Ako pri obavljanju nadzora nadležni organ inspekcije utvrdi da nisu primijenjeni propisi doneseni na osnovu ove uredbe, narediće rješenjem preduzeću i drugom pravnom licu koje nije primijenilo te propise da u određenom roku obavljanje svojih djelatnosti saobrazi propisanim uslovima i zahtjevima.

Ako pri obavljanju inspeksijskog nadzora nadležni organ utvrdi da proizvodi, roba ili usluge ne odgovaraju propisima donesenim na osnovu ove uredbe i da usljed toga postoji opasnost po život i zdravlje ljudi i okolinu ili mogućnost nastanka znatne materijalne štete, donijeće rješenje kojim će zabraniti proizvodnju takvih proizvoda, odnosno dalje izvođenje radova ili obavljanje usluga.

Član 83.

Ako pri obavljanju inspeksijskog nadzora nadležni organ utvrdi da proizvodi koji su stavljeni u promet ne odgovaraju propisima donesenim na osnovu ove uredbe, odnosno internim standardima, granskim standardima ili proizvođačkoj specifikaciji po kojoj su proizvedeni; da nisu na propisani način upakovani, deklarirani, označeni, odnosno obilježeni; da nisu snabdjeveni propisanim ispravama; da za njih, suprotno odredbama ove uredbe i propisa donesenih na osnovu ove uredbe nisu obezbijedjeni servis, rezervni dijelovi, pribor i drugi proizvodi bez kojih se tehnički složeni proizvodi ne mogu koristiti prema svojoj namjeni; da nisu snabdjeveni tehničkim uputstvom, odnosno uputstvom za upotrebu, ili da su snabdjeveni netačnim oznakama, podacima ili znacima saobraznosti suprotno odredbama ove uredbe i propisa donesenih na osnovu ove uredbe, donijeće rješenje kojim će zabraniti promet takvih proizvoda dok se nedostaci ne otklone.

IX - KAZNE NE ODREDBE

Član 84.

Novčanom kaznom od 4.500.000 do 50.000.000 dinara kazniće se za privredni prestup preduzeće ili drugo pravno lice:

1) ako ne primjenjuje standarde za koje je propisana obavezna primjena i propise donesene na osnovu ove uredbe u proizvodnji, prometu, preradi i doradi proizvoda i pri izvođenju radova, odnosno obavljanju usluga; pri projektovanju, građenju, upotrebi, održavanju, popravkama, prepravkama i prestanku rada, odnosno korištenja objekata, postrojenja, uređaja, opreme i drugih sredstava rada; pri pakovanju, označavanju, obilježavanju, deklarisanju, rukovanju, transportu, prenosu, prevozu, skladištenju i čuvanju proizvoda (član 16. stav 1);

2) ako pri obavljanju svoje djelatnosti, u toku procesa rada ne obezbijedi ispunjavanje uslova i zahtjeva određenih standardima čija je primjena obavezna i propisima donesenim na osnovu ove uredbe u pogledu karakteristika kvaliteta i obavljanja kontrole kvaliteta proizvoda, robe i usluga (član 17);

3) ako prije stavljanja proizvoda u promet na domaćem tržištu ne provjeri da li proizvod odgovara uslovima i zahtjevima određenim standardima čija je primjena obavezna i propisima donesenim na osnovu ove uredbe i ako tu provjeru ne izvrši pod uslovima i na način koji su određeni tim standardima, odnosno propisima (član 18. st. 1. i 3);

4) ako prešampava bosanskohercegovačke standarde i propise koji se objavljuju u izdanju glasila Zavoda (član 28. stav 4);

5) ako za proizvode, robu i usluge za koje je to određeno propisom o obaveznoj proizvođačkoj specifikaciji ne donese takvu specifikaciju (član 35. st. 1. i 2);

6) ako izda deklaraciju o saobraznosti proizvoda suprotno odredbama ove uredbe i propisa donesenih na osnovu ove uredbe (član 39. stav 2);

7) ako atestirani proizvod ne označi znakom saobraznosti (član 40. stav 4);

8) ako ne pribavi atest o saobraznosti za proizvod koji podliježe obaveznom atestiranju (član 45. stav 2);

9) ako koristi atest o saobraznosti i označava proizvode znacima saobraznosti suprotno odredbama ove uredbe i propisima donesenim na osnovu ove uredbe (član 53);

10) ako ne podnese prijavu o proizvodnji specifične opreme, izvođenju radova, odnosno pružanju usluga u vezi sa specifičnom opremom, ispitivanju ili uvozu specifične opreme za koju je propisom donesenim na osnovu ove uredbe propisan tehnički nadzor (član 65. stav 1);

11) ako tehnički složen proizvod ne snabdije tehničkim uputstvom, ili ako proizvod čija određena svojstva mogu izazvati opasnost za korisnika, druga lica ili okolinu ne snabdije uputstvom za upotrebu (član 68. stav 1);

12) ako za tehnički složene proizvode ne utvrdi i u tehničkom uputstvu ili deklaraciji ne navede rok obezbijedenog servisiranja ili rok snabijevanja tržišta ili ako svoje servise, ovlaštene serviseri i tržište ne snabdijeva redovno potrebnom vrstom i količinom rezervnih dijelova, pribora i drugih proizvoda bez kojih se tehnički složeni proizvod ne može koristiti prema svojoj namjeni (član 69. st. 1. i 4);

13) ako za proizvode za koje je to određeno propisom donesenim na osnovu ove uredbe ne izda garantni list, ili ako u garantnom roku ne obezbijedi za te proizvode servis i snabijevanje rezervnim dijelovima, ili ako ne postupi po zahtjevu korisnika garancije i ne otkloni kvarove i nedostatke proizvoda ili neispravan proizvod ne zamijeni istim takvim novim i ispravnim proizvodom (član 70);

14) ako za proizvod koji stavi u promet, odnosno za uslugu koju izvrši ne obezbijedi isprave utvrđene propisima donesenim na osnovu ove uredbe (član 71).

Za radnju iz stava 1. ovog člana kazniće se za privredni prestup novčanom kaznom od 500.000 do 2.500.000 dinara i odgovorno lice u preduzeću ili drugom pravnom licu.

Član 85.

Novčanom kaznom od 600.000 do 6.000.000 dinara kazniće se za prekršaj preduzeće ili drugo pravno lice:

1) ako propisane isprave, tehničko uputstvo ili uputstvo za upotrebu proizvoda ne ispiše na jezicima i pismima naroda Republike (član 8);

2) ako propisane oznake i podatke na proizvodu, deklaraciji, odnosno na originalnom pakovanju proizvoda koje stavlja u promet ne ispiše na jednom od jezika i pisama naroda Republike (član 9. stav 2);

3) ako nadležnom organu inspekcije, na njegov zahtjev, ne stavi na uvid izvještaj o ispitivanju proizvoda radi provjeravanja da li proizvod odgovara uslovima i zahtjevima određenim

standardima čija je primjena obavezna i propisima donesenim na osnovu ove uredbe (član 18. stav 5);

4) ako Zavodu ne dostavi podatke o svojim programima standardizacije i njihovom izvršavanju (član 32);

5) ako nadležnom organu inspekcije, na njegov zahtjev, ne stavi na uvid obavezu proizvođačku specifikaciju (član 35. stav 3);

6) ako odstupa od bosanskohercegovačkog standarda čija je primjena obavezna ili od propisanih normi kvaliteta bez prethodno pribavljenog odobrenja Zavoda (član 36. stav 2);

7) ako na proizvodu koji odstupa od bosanskohercegovačkog standarda ili normi kvaliteta ne označi broj i datum odobrenja na osnovu koga je odstupljeno od tog standarda, odnosno normi kvaliteta (član 37. stav 4);

8) ako Zavodu ne omogući nesmetano obavljanje nadzora iz člana 49. ove uredbe (član 50. stav 1);

9) ako Zavodu, odnosno ovlaštenoj organizaciji ne omogući nesmetanu kontrolu saobraznosti proizvoda koji podliježe atestiranju, ako je takva kontrola propisana (član 51. stav 1);

10) ako ovlaštenom radniku Zavoda, odnosno ovlaštenom radniku stručne institucije ne omogući nesmetano obavljanje tehničkog nadzora (član 65. stav 2).

Za radnju iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od 125.000 do 1.250.000 dinara i odgovorno lice u preduzeću ili drugom pravnom licu.

Član 86.

Za radnju iz člana 84. ove uredbe kazniće se za prekršaj samostalni privrednik novčanom kaznom od 250.000 do 2.500.000 dinara.

Za radnju iz člana 85. ove uredbe kazniće se za prekršaj samostalni privrednik novčanom kaznom od 125.000 do 1.250.000 dinara.

Član 87.

Uz kaznu za privredni prestup iz člana 84. stav 1. tačke 4. izreći će se zaštita mjera oduzimanja bosanskohercegovačkih standarda i propisa koji su upotrebljeni ili su bili namijenjeni izvršenju privrednog prestupa ili koji su nastali izvršenjem privrednog prestupa.

XI - OVLAŠTENJA ZA DONOŠENJE PROPISA

Član 88.

Ovlašćuje se ministar energetike, rudarstva i industrije da donese propise o: bosanskohercegovačkim standardima (član 23); tehničkim normativima (član 33); kvalitetu proizvoda, robe i usluga (član 34); obaveznoj proizvođačkoj specifikaciji (član 35); izgledu i upotrebi znaka saobraznosti (član 40. stav 5); obaveznom atestiranju proizvoda (član 44); tehničkom nadzoru (član 66); bližem sadržaju tehničkog uputstva ili uputstva za upotrebu proizvoda (član 68); obezbijedenom servisiranju i snabdijevanju rezervnim dijelovima i drugim proizvodima (član 69); proizvodima koji moraju biti snabdjeveni garantnim listom (član 70); proizvodima koji moraju biti snabdjeveni određenim ispravama, odnosno o uslugama za koje se mora pribaviti određene isprave (član 71); deklarisanju, označavanju, odnosno obilježavanju proizvoda (član 74); pakovanju proizvoda (član 75).

Član 89.

Izuzetno od odredbe člana 88. ove uredbe, propise o tehničkim normativima (član 33), u dijelu koji se odnosi na tehničke normative koji mogu biti od uticaja na bezbjednost života i zdravlja radnika na radu i propise o kvalitetu životnih namirnica (član 34), u dijelu koji se odnosi na sastav životnih namirnica koji ima uticaj na biološku vrijednost namirnica, donosi ministar energetike, rudarstva i industrije, uz saglasnost sa ministrom zdravlja.

Član 90.

Ovlašćuje se ministar poljoprivrede, prehrambene industrije i vodoprivrede da donese propise o kvalitetu sjemena i sadnog materijala poljoprivrednog i šumskog bilja (član 34).

Ovlašćuje se ministar poljoprivrede, prehrambene industrije i vodoprivrede da odredi laboratorije za izdavanje certifikata o kvalitetu sjemena i sadnog materijala poljoprivrednog i šumskog bilja koji se izvoze, preduzme mjere da se te laboratorije prijave međunarodnoj organizaciji za ispitivanje sjemena da ispunjavaju uslove za ispitivanje sjemena i sadnog materijala, imenuje lica koja će biti članovi u toj međunarodnoj organizaciji i obezbijedi obavljanje nadzora nad radom tih laboratorija (član 34. stav 3).

Član 91.

Ovlašćuje se ministar obrane da donese propise o djelatnosti standardizacije i postupku donošenja i objavljivanja standarda odbrane i drugih akata standardizacije u oružanim snagama za sredstva naoružanja i vojne opreme, kao i za materijal, objekte, postrojenja, opremu, aparate i druga sredstva, isključivo za potrebe oružanih snaga, atestiranju proizvoda isključivo za potrebe oružanih snaga i vršenju tehničkog nadzora u pogledu specifične opreme u objektima i prostorima koji služe isključivo za potrebe oružanih snaga (član 76).

Član 92.

Ovlašćuje se ministar energetike, rudarstva i industrije da, u saglasnosti sa ministrom odbrane, donese propise o standardima, tehničkim normativima i normama kvaliteta, kao i o obaveznom atestiranju za materijal, objekte, postrojenja, uređaje, opremu i druga sredstva za specifične potrebe civilne zaštite i sistema osmatranja i obavješćavanja (član 77).

Član 93.

Ovlašćuje se ministar unutrašnjih poslova da donese propise o standardima, tehničkim normativima, normama kvaliteta i atestiranju proizvoda, odnosno sredstava i opreme i rad organa i službi unutrašnjih poslova (član 78).

XII - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 94.

Danom stupanja na snagu ove uredbe prestaje primjena Zakona o standardizaciji - Prečišćeni tekst ("Službeni list SFRJ", broj 8/91) koji je članom 1. Uredbe sa zakonskom snagom o preuzimanju saveznih zakona koji se u Bosni i Hercegovini primjenjuju kao republički zakoni ("Službeni list RBiH", broj 2/92) preuzet i primjenjuje se kao republički zakon.

Po ovlašćenjima iz čl. 88. do 93. ove uredbe, ministri će donijeti propise za sprovođenje ove uredbe najkasnije u roku od 12 mjeseci po stupanju na snagu ove uredbe.

Podzakonski propisi doneseni za sprovođenje zakona iz stava 1. ovog člana primjenjivat će se i po stupanju na snagu ove uredbe, ali najduže do stupanja na snagu propisa iz stava 2. ovog člana.

Član 95.

Izuzetno od odredaba člana 9. stav 2. ove uredbe, oznake i podaci na proizvodu, odnosno na deklaraciji na originalnom pakovanju mogu biti ispisani i makedonskim i slovenačkim jezikom i pismom.

Odredbe stava 1. ovog člana važiće najduže dvije godine po stupanju na snagu ove uredbe.

Član 96.

U roku od 30 dana po stupanju na snagu ove uredbe prestaju sa važnošću izdata rješenja o davanju ovlaštenja organizaciji za atestiranje proizvoda (član 48. stav 3), odnosno ovlaštenja laboratoriji, ispitnoj stanici i drugoj stručnoj instituciji koje nemaju svojstvo pravnog lica (član 48. stav 5), ovlaštenja organizaciji za ocjenjivanje i priznavanje sistema kvaliteta (član 54. stav 4), određivanju, preduzeća odnosno drugog ovlaštenog lica za izdavanje certifikata, o kvalitetu sjemena i sadnog materijala poljoprivrednog i šumskog bilja (član 72); odnosno izdatih potvrda o sposobnosti laboratorija za ispitivanje proizvoda (član 56. stav 3) i o priznavanju sistema kvaliteta (priznati proizvođač ili priznati isporučilac - član 55. stav 1).

Ovlaštenici iz stava 1. ovog člana kao i drugi zainteresovani mogu odmah po stupanju na snagu ove uredbe podnijeti nadležnom organu zahtjeve za donošenje novog rješenja, odnosno izdavanje potvrde, uz prilaganje dokaza o ispunjavanju uslova propisanih ovom uredbom.

Član 97.

Stupanjem na snagu ove uredbe prestaju sva ovlaštenja stručnih institucija za obavljanje tehničkog nadzora nad postrojenjima, uređajima i opremom i drugim sredstvima za rad u objektima i prostorima potencijalno ugroženim eksplozivnim i zapaljivim smjesama, gasova, pare i prašine ili štetnim zračenjem i drugim sličnim opasnostima, kao i ugrađenim instalacijama za ta postrojenja, uređaje, opremu i druga sredstva rada iz čl. 63. i 64. ove uredbe.

Član 98.

Ova uredba stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu RBiH".

PR broj 1511/93
2. juna 1993. godine
Sarajevo

Predsjednik
Predsjedništva RBiH,
Alija Izetbegović, s. r.

261

Na osnovu Amandmana LI tačka 5. stav 3. na Ustav Republike Bosne i Hercegovine, Predsjedništvo Republike Bosne i Hercegovine, na prijedlog Vlade Republike Bosne i Hercegovine, donosi

UREDBU SA ZAKONSKOM SNAGOM O IZDAVANJU OBVEZNICA

Član 1.

Ovom uredbom uređuju se uslovi, način izdavanja, prenos i isplate obveznica Republike Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: obveznica RBiH).

Član 2.

Republika Bosna i Hercegovina (u daljem tekstu: Republika) izdaje obveznice RBiH.

Član 3.

Obveznice RBiH izdaju se u ukupnom iznosu od 300.000.000 njemačkih maraka (DM) (slovima: tristotinemiliona njemačkih maraka).

Obveznice RBiH se izdaju u apoenima od po: 1.000 DM, 100 DM, 50 DM i 10 DM.

Na nominalni iznos (glavnicu) obveznice RBiH plaća se kamata od 10% godišnje.

Kamata se obračunava i isplaćuje u njemačkim markama (DM).

Kamata se može akumulirati ili naplatiti svake godine u mjesecu februaru, za prethodnu godinu.

Član 4.

Kupac obveznice RBiH može biti domaće ili strano pravno i fizičko lice, pod uslovima utvrđenim ovom uredbom.

Član 5.

Obveznica RBiH glasi na donosioca i isplaćuje se donosiocu u skladu sa odredbama ove uredbe.

Nominalna vrijednost obveznice RBiH glasi na njemačke marke (DM).

Član 6.

Isplata državne obveznice obavlja se u devizama ili u domaćoj valuti, prema zahtjevu imaoaca državne obveznice.

Ako se isplata državne obveznice vrši u domaćoj valuti ili na drugi način, osim isplatom u gotovini, obračun se obavlja po srednjem kursu njemačke marke kojeg utvrđuje Narodna banka Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Narodna banka) na dan isplate, odnosno obračuna.

Član 7.

Obveznice se mogu koristiti kao sredstvo plaćanja, za otkup stanova, dionica i udjela u preduzeću, kupovini preduzeća, plaćanju poreza, plaćanje školovanja u inostranstvu, plaćanje posebnih zdravstvenih usluga, uplatu penzionog osiguranja i za druge svrhe u skladu sa zakonom.

Obveznice se slobodno prodaju na tržištu a mogu se koristiti i kao garancija za kreditiranje.

Član 8.

Jedan kupac može kupiti najmanje jedan apoen obveznice RBiH.

Maksimalan iznos pri kupovini obveznica RBiH nije ograničen, do iznosa cjelokupne emisije.

Član 9.

Obveznica RBiH se na tržištu Republike prodaje i kupuje za domaću valutu u protivrijednosti njemačke marke (DM) i za devize na koje glasi.

Član 10.

Rok otplate (glavnice) obveznica RBiH po ovoj uredbi počinje teći dvije godine nakon proglašenja prestanka ratnog stanja u Republici.

Krajnji rok otplate državnih obveznica iznosi deset godina od isteka roka iz stava 1. ovog člana.

Član 11.

Za obaveze po obveznicama RBiH jamči Republika.

Član 12.

Republika može izvršiti obaveze iz obveznice RBiH i prije isteka roka utvrđenog u članu 10. ove uredbe.

Član 13.

Ukupan iznos sredstava stečenih izdavanjem i otkupom obveznica RBiH uplaćuje se kod Narodne banke, na poseban račun Republike Bosne i Hercegovine.

Član 14.

O emisiji i prodaji obveznica RBiH vodi se registar kod Narodne banke.

Ministar finansija i guverner Narodne banke propisat će način vođenja registra iz stava 1. ovog člana, u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ove uredbe.

Ministar finansija i guverner Narodne banke donijet će uputstvo o štampanju, distribuciji, propagandi, amortizacionom planu i drugim pitanjima, u roku od 15 dana od dana stupanja na snagu ove uredbe.

Član 15.

Izvori sredstava iz kojih će se isplaćivati kamate i glavnica obveznica RBiH su: republički budžet, Fond društvenog kapitala Republike Bosne i Hercegovine i devizne rezerve Republike.

Član 16.

Ovlašćuje se guverner Narodne banke da propiše izgled i sadržaj obveznice RBiH, kao i da je potpiše.

Član 17.

Vlada Republike Bosne i Hercegovine odlučuje o upotrebi sredstava stečenih prodajom obveznica RBiH na prijedlog ministra odbrane, ministra energetike, rudarstva i industrije i ministra obnove.

Nalogodavac za upotrebu sredstava ostvarenih prodajom obveznica RBiH sa računa Narodne banke iz člana 13. ove uredbe, je ministar finansija.

Član 18.

Republika može odlučiti o izdavanju obveznica RBiH druge i narednih emisija.

Druga i naredne emisije obveznica RBiH izvršit će se na osnovu odluke Vlade Republike Bosne i Hercegovine u skladu sa odredbama ove uredbe.

Odlukom iz stava 2. ovog člana regulisat će se ukupan iznos, apoeni i druga pitanja, u skladu sa ovom uredbom.